

משרד התיירות

תוכנית לפיתוח וניהול תיירות בת קיימא

החלטת ממשלה לפיתוח בר קיימא

על-פי הוראות החלטת הממשלה מס' 246 בנושא תכנית אסטרטגית לפיתוח בר קיימא בישראל, מתאריך ה - 14 במאי 2003:

"מדיניות ממשלת ישראל תתבסס על עקרונות של התנהלות פיתוח בר-קיימא המשלבים: כלכלה דינאמית, שימוש מושכל במשאבי טבע, הגנה על מערכות אקולוגיות ומתן שוויון הזדמנויות לכל."

"...יכין כל משרד ממשלתי תוכנית אסטרטגית לפיתוח בר-קיימא שתכלול, בין היתר, תוכנית פעולה משרדית, דרכי יישום, מקורות מימון מתקציב המשרד, יעדים בני מדידה ותאריכי יעד להשגתם. התוכנית תקבע כלים לאיתור פעילויות שאינן עומדות בקנה אחד עם עקרונות פיתוח בר-קיימא."

החלטת ממשלה לפיתוח בר קיימא

שר התיירות

- תכנון ופיתוח תיירותי רגיש לסביבה
- שימור המורשת התרבותית והחברתית
- תכנון ופיתוח מקומות תעסוקה חדשים והזדמנות עסקית - תוך מעורבות תושבי המקום והתחשבות ברצונותיהם ובצורכי הסביבה
- חינוך התושבים והתיירנים למודעות לחשיבותו של פיתוח בר-קיימא

"המנהל הכללי של כל משרד יהיה אחראי לביצוע החלטה זו במשרדו וימנה בעל תפקיד בכיר שיפעל להכנת תוכנית אסטרטגית לפיתוח בר-קיימא של המשרד וליישומה".

הביקוש העולמי לתיירות בת קיימא

- יותר משני שלישי תיירים אמריקאים ואוסטרליים ו 90% מהתיירים הבריטיים מחשיבים שימור סביבתי אקטיבי, כולל תמיכה בקהילות מקומיות, כחלק מאחריותם של בתי המלון.
- בגרמניה, 65% (39 מיליון) מהתיירים מצפים למוצרים השומרים על איכות הסביבה; 42% (25 מיליון) "חושבים שזה חשוב במיוחד למצוא אתר לינה ידידותי לסביבה".
- כמעט מחצית מאלו שנסקרו בבריטניה אמרו שהיו מעדיפים לנסוע עם חברה "שיש לה מדיניות כתובה המבטיחה תנאי עבודה טובים, שמירת הסביבה ותמיכה בקרנות צדקה מקומיות ביעדי התיירות".
- סקר בקרב תיירים אמריקאים, בריטיים ואוסטרליים חשף כי 70% היו משלמים עד \$150 יותר לשהות בת שבועיים במלון בעל גישה ידידותית לסביבה.
- בבריטניה, 87% אמרו שהחופשה שלהם אסור שתיצור נזק לסביבה; 39% אמרו שהם מוכנים לשלם 5% יותר אם תובטח להם אחריות/מחויבות אתית.

חזון ומטרות-העל של התוכנית

חזון:

משרד התיירות יוביל את הפיכת התיירות בישראל לבת קיימא – תיירות מתוכננת, מפותחת, מנוהלת ומשווקת על פי עקרונות הקיימות.

מהחזון נגזרות שתי מטרות-על:

- משרד התיירות יפעל להפיכת התיירות בישראל לבת קיימא.
- משרד התיירות יהיה הגורם המוביל את הפיכת התיירות לבת קיימא.

תוכן עניינים

מס' שקופית	שם המנהל/מחלקה
9	1. לשכת המנכ"ל
10	2. מנהל הפיתוח
15	3. מנהל השיווק
22	4. מנהל המוצר התיירותי
26	5. אסטרטגיה ומדיניות
27	6. אגף מערכות מידע
28	7. מינהל ומשאבי אנוש
29	8. מחלקת קשרים בינלאומיים
30	9. הלשכה המשפטית
31	10. הדוברות

1. לשכת המנכ"ל

אימוץ והטמעת מדיניות כוללת למשרד, המשלבת היבטי קיימות

א. השגת תקציבים והקצאתם - או לחלופין שינוי סדרי עדיפויות

ב. קביעת נהלים לקידום הקיימות

ג. קבלת דיווחים תקופתיים על יישום התוכנית

הנחיית מנהלי המינהלים והאגפים להגיש תוכניות עבודה שנתיות

המותאמות לחזון ולמדיניות המעודכנת

2. מינהל הפיתוח

2.1. אגף תכנון פיזי

- אימוץ והטמעת עקרונות הקיימות בתכנון
- קידום תקינה בנושא בנייה ירוקה וקיימות בתיירות, בשיתוף פעולה עם המשרד להגנת הסביבה
- הכנת מדריכים להפיכת התיירות לבת קיימא
  - א. מדריך עקרונות, קריטריונים וכלים שימושיים לתכנון בר קיימא
  - ב. מדריך לתהליך שיתוף ציבור בתכנון תיירותי
  - ג. מדריך לבנייה ירוקה למיזמים תיירותיים
  - ד. מדריך לתכנון יישוב תיירותי בר קיימא
  - ה. מדריך להכנת תוכנית לניהול מבקרים ליעדי ואתרי תיירות גדולים (פרטיים וציבוריים), התניית תמיכה סטטוטורית ו/או מימונית ו/או שיווקית בהכנת התוכנית

2. מינהל הפיתוח

2.2 אגף מימון והשקעות

- **יצירת מערכת תמריצים חדשה המבוססת על קריטריונים מצטברים של תיירות בת קיימא**
א. קביעת הקריטריונים לתמרוץ - בהסתמך על הקריטריונים למיזמים ברי קיימא
- **העדפה בסיוע במימון והקצאת קרקע לעסקים בעלי תוכנית פעולה**
ירוקה, (ISO, תו תקן בנייה ירוקה, בעתיד תו תקן לתיירות אקולוגית)
- **חיוב יזמים בתוכנית תפעול (לחמש שנים לפחות) – אשר תצורף לתוכנית העסקית, כתנאי להקצאת קרקע ו/או מתן מענק למיזם תיירותי**

2. מינהל הפיתוח

2.3 אגף תיירות כפרית

- עידוד שיפוץ, שיקום ושימור הקיים; בחינת חלופות של שימוש חוזר או רב תכליתי למבנים, מתקנים ותשתיות קיימים
- עידוד פיתוח מוצרים ושירותים בשיטות ידידותיות לסביבה
- הכשרת יועצי החממות בתיירות בת קיימא

2. מינהל הפיתוח

2.4 חמ"ת (חברה ממשלתית לתיירות)

- **ייזום, פיתוח, ניהול ובקרה של פרויקטים בהתאם לנהלים התומכים בעקרונות של קיימות**
  - א. קביעת נהלים לתכנון וביצוע פרויקטים בהתאם לקריטריונים של קיימות
  - ב. הנחיית צוותי תכנון וביצוע לעבודה בהתאם לנהלים
  - ג. הגדרת דרישות סף תואמות נהלים לבחירת קבלני ביצוע.
- **אימוץ כלים ושיטות עבודה המסייעים ליעול השימוש במשאבי הפרויקט (כגון: תכנון ע"פ תו תקן לבנייה ירוקה)**
- **דרישה מאתרי/יעדי תיירות עמוסים/פופולאריים להכין תוכנית לניהול מבקרים - כתנאי לפיתוח התשתיות**

2. מינהל הפיתוח

2.4 חמ"ת - המשך

- פיתוח תשתיות, מתקנים ושירותי דרך לציבור הולכי הרגל ורוכבי האופניים וכאלו המעודדים שימוש בתחבורה ציבורית (כגון: לאפשר העלאת אופניים לרכבת)
- יצירת שילוט המעביר מסרים תומכי קיימות (כגון: לקיחת האשפה אל מחוץ לאתר על ידי המטייל)
- הגנה על אתרים בסכנת בלייה
- הבטחת מקורות מימון לתחזוקה שוטפת לטווח ארוך, לאתרים ותשתיות תיירותיים בתכנון ו/או ביצוע החמ"ת

3. מינהל השיווק

3.1 אגף חו"ל

- **מיצוב ישראל כמדינה המקדמת תיירות בת קיימא**
  - א. איסוף וריכוז מידע חיובי שממצב את ישראל כמדינה תומכת קיימות
  - ב. פרסום המידע בארץ ובחו"ל, בדגש על פרסום של סיפורי הצלחה, בין היתר באמצעות לשכות חו"ל ומשרד
- **יצירת קמפיינים משותפים של ישראל ומדינות האזור לפרסום מרחבים תיירותיים חוצי גבולות המקיימים רצף אקולוגי ו/או תרבותי, כגון: דרך הבשמים, דרך אברהם אבינו, מסלול נדידת הציפורים ב "בקע הגדול"**
- **הרחבת רשת הצינורות השיווקיים ויצירת קשרי עבודה עם גורמי שיווק של תיירות בת קיימא (TUI)**

3. מינהל השיווק

3.2 אגף לשיווק תיירות פנים

- שימת דגש ושיווק מוגבר של מוצרים ושירותים תיירותיים ברי קיימא
  - א. הגברת המודעות לתיירות בת קיימא על ידי חשיפתם לציבור הרחב
  - ב. ריכוז רשימות של מוצרים ושירותים תיירותיים ברי קיימא
- הטמעת מסרים של איכות הסביבה והתחשבות וכיבוד הקהילה המקומית בפעילות השיווקית של המשרד

3. מינהל השיווק

3.3 אגף פרסומים ואמצעי שיווק

- **הטמעת אמצעים ושיטות עבודה בני קיימא**
  - א. שימוש בחומרים ידידותיים לסביבה
  - ב. שימוש בתכנים שאינם סותרים מסרים של קיימות (כגון: ג'יפים באזורים רגישים)
- **מיצוב תדמיתי של ישראל, כמדינה המקדמת תיירות בת קיימא**

3.4 אגף מבצעי אירוח

- **העדפת מתקניים, שירותים ומוצרים של תיירות בת קיימא בבניית תיקי אירוח**

4 מינהל המוצר התיירותי

4.1 אגף הכשרה מקצועית

קידום נושא תיירות בת קיימא

- במסגרת מוסדות ומסלולי לימוד המתמחים בתיירות (כגון: בתי ספר, אוניברסיטאות, מכללות)
- חשיפה של מורה הדרך לנושא ולאתרים רלוונטיים.
- עריכת ימי עיון לעוסקים בתיירות בשיתוף האגפים השונים

4. מינהל המוצר התיירותי

4.2 אגף שירותי תיירות

- הקלת הנגישות לאתרי תיירות ע"י יצירת שיתופי פעולה בין חברות הסעה ציבורית לבין ספקי שירותים תיירותיים (לדוגמא ע"י: יצירת כרטיס משולב לכל אמצעי התחבורה והנחות לכניסה למוזיאונים כמו באירופה).
- הטמעת נושא התיירות בת הקיימא בפעילותן של לשכות המידע לתיירים
- כתיבה והפצה של אמנה לתיירות בת קיימא, הפונה לכל בעלי העניין בתיירות
- שילוב עקרונות הקיימות במסגרת תחרות תיירן מצטיין

4. מינהל המוצר התיירותי

4.3. מחלקת איכות המוצר

שילוב נושא הקיימות במשימות הביקורת של המשרד

- **הוספת קריטריונים של קיימות לטופס הביקורת**
- **הכשרת המבקרים של המחלקה לבדיקת הקריטריונים**
- **דיווח שוטף לממונה על תיירות בת קיימא/אגף תכנון פיזי ולאגף סטטיסטיקה על תוצאות הביקורת**

5. אסטרטגיה ומדיניות

אגף סטטיסטיקה ומחקר

- יצירת בסיס נתונים מתעדכן של מיזמים תיירותיים ברי קיימא
- הרחבת המחקר והידע היישומי בנושא תיירות בת קיימא
- יצירת מאגר מידע מקצועי (בספרייה) והנגשתו למשתמשים חיצוניים – בעיקר לתיירנים קיימים ופוטנציאלים
- ריכוז וחשיפת פרסומים (ספרים, מחקרים וסקרים) בנושא תיירות בת קיימא מהארץ והעולם.

6. אגף מערכות מידע

- **קישור למידע סביבתי (כגון: רגישויות אקולוגיות, ערכי טבע, נוף ותרבות) לצורך פיתוח תיירות בת קיימא, הקיים באתרים של גופים רלוונטיים, כגון : המשרד להגנת הסביבה, רט"ג, קק"ל , רשות העתיקות ועוד**
- **יצירת פלטפורמה במערכת האינטראנט לדיווח על פעילויות ופרויקטים בזמן אמת של כלל האגפים.**

7. מינהל ומשאבי אנוש

- השתלמויות עובדי המשרד, לשכות חו"ל ועובדי לשכות ותחנות המידע, בנושא התיירות בת הקיימא
- חסכון במשאבי המשרד כגון ; הגברת המיחזור, הפחתת השימוש בנייר, חיסכון במים, הפחתת השימוש בנייר ...
- יצירת מסגרת תקופתית להחלפת מידע, עדכון ותיאום בין יחידות המשרד, ובין המשרד וגופים העוסקים בתיירות בת קיימא.
- העדפת ביקור במיתקנים תיירותיים ותומכי תיירות המקיימים עקרונות קיימות, במסגרת פעולות נופש ורווחה של המשרד

8. מחלקת קשרים בינלאומיים

- יצירה והרחבה של קשרים בינלאומיים עם משרדי תיירות וארגונים המקדמים תיירות בת קיימא (כגון : UNESCO, UNEP W.T.O)
- הרחבת השתתפות עובדי המשרד בקונגרסים, כנסים, ירידים, תערוכות, קורסים בינלאומיים בנושא של תיירות בת קיימא
- הזמנת מומחים בינלאומיים לתיירות בת קיימא להרצאה בנושא מומחיותם
- עידוד השתתפות של מפעילי תיירות בתחרויות בינלאומיות בתיירות בת קיימא
- השתתפות בפרויקטים בני קיימא בינלאומיים ועם מדינות שכנות

9. הלשכה המשפטית

- בחינת הכלים המשפטיים העומדים לרשות המשרד לצורך השגת קיימות בתיירות וקידום יצירת כלים נדרשים.
- זיהוי חוקים הסותרים קיימות בתיירות ופעולה לשינוי חוקים אלו
- זיהוי הנושאים המצריכים תמיכה משפטית וקידום מהלכים משפטיים

10. הדוברות

חשיפת מדיניות המשרד ופעילותיו בנושא הקיימות בתיירות בפני
התקשורת

- א. פרסום התוכנית לתיירות בת קיימא
- ב. בחירת התכנים הרלוונטיים לפרסומים שוטפים ואמצעי ההסברה

תועלות התוכנית למשרד התיירות

- השתלבות במגמה העולמית של תיירות בת קיימא
- שיפור תדמיתה של ישראל בעולם
- ייעול השגת היעדים הכלכליים של המשרד ע"י קידום צמיחה כלכלית בפרישה גיאוגרפית וסקטוריאלית
- יצירת הזדמנות להגדלת תקציב המשרד, מתוקף התחייבות המדינה ליישום המלצות ועידת יוהנסבורג לפיתוח בר קיימא.

הוכן ע"י מיכל וימר-לוריא, תיירות אקולוגית ישראל
בהנחיית כרמית פינץ-קדמי, מנהלת האגף לתכנון פיזי
בשיתוף מירב פלג-גבאי

